

Polska

Gdy kontrahent jest niesolidny

2015-06-16 16:10:10

Polscy przedsiębiorcy działający na Ukrainie sygnalizują problemy z odzyskaniem należności od tamtejszych firm. Polscy dłużnicy muszą liczyć się jednak z sankcjami ze strony organów ukraińskiej administracji. Wynika to z jednego sposobu rozpoznawania spraw gospodarczych, w których zawsze orzeka – najniższy w hierarchii – miejscowy sąd gospodarczy. Sądy te związane są też ustawowymi terminami rozpoznawania spraw.

Słabość ukraińskiego wymiaru sprawiedliwości i trudności w dochodzeniu swoich praw w sądach, nierespektowanie lub niekorzystne dla polskich firm interpretacje ukraińskiego prawa przez organy administracji oraz brak jednolitego stosowania obowiązujących przepisów to najważniejsze problemy identyfikowane przez polskie samorządy gospodarcze i firmy. Problemy z wdrażaniem w życie systemu prawnego dotyczą przede wszystkim administracji na szczeblu lokalnym.

Na Ukrainie każdy przedsiębiorca ma osobowość prawną, co wymaga określania stron procesu i postępowania przed sądownego. Stroną jest tzw. podmiot gospodarowania, powstały po zarejestrowaniu działalności, bądź filie lub przedstawicielstwa. Strony działają osobiście lub za pośrednictwem pełnomocników, którzy muszą przedstawić dokumenty wskazujące na ich uprawnienia. Pełnomocnictwa udzielane są na piśmie i potwierdzone pieczętką z podpisem kierownictwa.

Postępowanie w sprawach gospodarczych rozpoczyna się z inicjatywy przedsiębiorcy, przy czym firmy zagraniczne występują w sądach na prawach podmiotów miejscowych.

W prawie ukraińskim istnieje sankcja za prowadzenie działalności bez rejestracji – taki podmiot nie może dochodzić roszczeń przed sądem. Na firmy naruszające prawo nakłada się obowiązek powiadomienia o tym poszkodowanego, a zaniechanie takiego obowiązku kończy się uiszczeniem kosztów sądowych nawet po wygraniu sprawy.

Zgodnie z art. 509 Kodeksu cywilnego Ukrainy zobowiązaniem jest stosunek prawny, w którym jedna strona (dłużnik) zobowiązana jest do świadczenia na rzecz drugiej strony (wierzyciela) określonych czynności lub do wstrzymania się od określonych działań, a wierzyciel ma prawo do żądania od dłużnika spełnienia tego obowiązku. Zobowiązanie powinno być spełnione w sposób należyty, zgodnie z warunkami umowy i postanowieniami przywołanego kodeksu oraz innych aktów prawa cywilnego, a w przypadku braku takich warunków i wymogów – zgodnie z praktyką obrotu gospodarczego lub innymi ogólnie przyjętymi zwyczajami.

Kodeks cywilny Ukrainy przewiduje szereg zabezpieczeń umożliwiających w przyszłości skuteczną windykację należności, zgodnie z art. 546 tego kodeksu spełnienie zobowiązań może być zabezpieczone karą, poręczeniem, gwarancją, zatrzymaniem, zadatkiem. Co więcej, w umowie mogą zostać określone inne rodzaje zabezpieczeń wykonania zobowiązania.

Przedstawiciele ukraińskiej branży windykacyjnej przedstawili informacje na temat stosowanych na Ukrainie sposobów ściągania nieuregulowanego zadłużenia. Zgodnie z oceną przedstawicieli firm windykacyjnych, odzyskanie należności w ramach jednej sprawy windykacji nieuregulowanego zadłużenia kredytowego wymaga na ogół 2-12 działań ze strony danej firmy windykacyjnej i trwa do 90 dni.

Proces windykacji należności na Ukrainie przebiega przy tym na ogół w trzech etapach: w ramach pierwszego etapu (tzw. soft-collection) firma windykacyjna informuje dłużnika o zadłużeniu i konieczności jego uregulowania (pisemne i telefoniczne powiadomienia), w ramach drugiego (tzw. hard collection) - przeprowadzane są osobiste wizyty i negocjacje z dłużnikiem, a w ramach trzeciego etapu (tzw. legal collection) - następuje przymusowe ściągnięcie długu przy pomocy odpowiednich procedur prawnych.

Skuteczność działań windykacyjnych zależy od okresu czasu, jaki upłynął od momentu powstania zadłużenia do momentu rozpoczęcia działań windykacyjnych - na wczesnym etapie windykacji zadłużenia najbardziej skutecznym sposobem jest kontakt telefoniczny z dłużnikiem (w ocenie przedstawicieli branży na etapie tym wystarczy na ogół 3-5 telefonicznych rozmów), w przypadku dłuższego okresu nieuregulowania zadłużenia (2-3 lata) konieczne są bardziej intensywne działania windykacyjne (na ogół 5-8 rozmów telefonicznych i 1-2 wizyty osobiste).

Zdaniem przedstawicieli ukraińskiej branży windykacyjnej, firmy te na ogół niechętnie przechodzą do trzeciego etapu (działań prawnych), m.in. ze względu na niechęć banków do przekazywania tym firmom prowadzenia własnych sądowych spraw windykacyjnych.

W 2014 r. na Ukrainie rozpoczęła działalność Międzyresortowa Grupa Robocza ds. przeciwdziałania nadużyciom na rynku walutowym Ukrainy. Podstawowym zadaniem Grupy jest walka z nielegalnym wyprowadzeniem waluty za granicę Ukrainy oraz z szarym rynkiem walutowym. Zakłada się, iż w pierwszej kolejności przez Grupę sprawdzone zostaną transakcje związane z działalnością instytucji bankowych. Przedstawiciele Międzyresortowej Grupy Roboczej ds. przeciwdziałania nadużyciom na rynku walutowym Ukrainy działają w ścisłej współpracy z organami Służby Fiskalnej Ukrainy. Obecnie Służba Fiskalna Ukrainy gotowa jest przekazać do rozpatrzenia przez Narodowy Bank Ukrainy wykaz banków komercyjnych, które uczestniczyły w nielegalnych transakcjach ukierunkowanych na wyprowadzenie środków walutowych za granicę Ukrainy.

Wykaz firm windykacyjnych i wywiadowni gospodarczych:

- "Europejskie Centrum Doradztwa i Dokumentacji Podatkowej" (spółka z kapitałem polskim)
- Międzynarodowe konsorcjum "Platforma bezpieczeństwa gospodarczego"
- Маяк - Гарант
- Integrites
- Credit Collection Group
- CEF International Ltd.
- Український борг
- Авеста Украина
- Украинская Коллекторская Группа
- Європейська агенція з повернення боргів
- X-POINT
- Укрфинансы
- INKASSO-Plus Sp. z o.o.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego